

DONIESIENIA

Short notes

Nowe oraz rzadkie gatunki miernikowców (Lepidoptera: Geometridae) i sówek (Lepidoptera: Noctuidae) dla województwa śląskiego

New and rare geometrid (Lepidoptera: Geometridae) and noctuid moths (Lepidoptera: Noctuidae) in Silesian Voivodeship

Poniższa notatka stanowi podsumowanie intensywnych badań nad lepidopterofauną rejonu Pogórza Śląskiego i Pogórza Cieszyńskiego prowadzonych w latach 2008-2012. Pomimo, iż fauna motyli województwa śląskiego jest stosunkowo dobrze poznana i udokumentowana (STUGLIK M. 1934. Wydawnictwo Muzeum Śląskiego. Dział III. Katowice 7: 1–100, mapa, tabl. I–V, STUGLIK M. 1936. Wydawnictwo Muzeum Śląskiego. *Prace biologiczne* 1. Biocenoza lasów Pogórza Cieszyńskiego. Polska Akademia Umiejętności, Kraków 5: 165-216, tabl. 1–7, STUGLIK M. 1939. Wydawnictwo Muzeum Śląskiego. *Prace Oddziału Przyrodniczego*, Katowice 1: 1–26, DROZDA A. 1962. *Przyroda* 1: 81–131, RAEBEL H. & TOLL S. 1962. *Przyroda* 1: 7–78), dane dotyczą głównie pierwszej połowy XX wieku, to w późniejszym okresie brak informacji odnoszących się do południowej części województwa śląskiego. W jego skład wchodzi mezoregiony Pogórza Cieszyńskiego i Pogórza Śląskiego, objęte badaniami autora.

1. *Asthena anseraria* (HERRICH-SCHÄFFER, 1855) (Geometridae) – Golezów, Góra Chełm [CA31], 25.05.2012, 1♀ złowiona w dzień.

Gatunek szeroko rozsiadlony, z wyjątkiem części północno-wschodniej kraju, skąd nie był wykazywany, spotykany pojedynczo (BUSZKO J. & NOWACKI J. 2000. *Polish entomological monographs* 1: 1–178). W woj. śląskim łowiony kilkakrotnie w okolicach Ustronia po 2000 r. (dane z bazy www.lepidoptera.pl).

2. *Chlorissa cloraria* (HÜBNER, 1813) (Geometridae) – Golezów, Góra Chełm [CA31], 10.05.2011, 1♂; 25.05.2012, 1♂, 2♀♀, wszystkie okazy odłowione w ciągu dnia. W roku 2013 potwierdzono występowanie gatunku na wyżej wymienionym stanowisku (H. Brzezina - inf. ustna).

Gatunek łowiony dość rzadko, znany głównie z południa kraju (BUSZKO J. & NOWACKI J. 2000. *Polish entomological monographs* 1: 1–178), w woj. śląskim wykazany z Raciborza (DROZDA A. 1962. *Przyroda* 1: 81–131).

3. *Eupithecia veratraria* (HERRICH-SCHÄFFER, 1848) (Geometridae) – Grodziec [CA41], 11.06.2010, 1♀; 12.06.2010, 1♀; 19.06.2010, 1♀; 04.06.2011, 4♀♀; 25.05.2012, 2♀♀; wszystkie motyle złowiono do świetlówki UV. Ponadto bardzo licznie spotykany w stadium gąsienicy na ciemniźcy zielonej (*Veratrum lobelianum* BERNH.) rokrocznie w czerwcu w wielu miejscach w w/w miejscowości.

Gatunek rzadki, znany z 5 województw (BUSZKO J. & NOWACKI J. 2000. *Polish entomological monographs* 1: 1–178). Historycznie występował na Górnym Śląsku w rez. Segiet oraz w Reptach k. Tarnowskich Gór (RAEBEL H. & TOLL S. 1962. *Przyroda* 1: 7–78). Współcześnie nie notowany w województwie śląskim.

4. *Hypoxystis pluviaris* (FABRICIUS, 1787) (Geometridae) – były rezerwat „Góra Tuł” w ok. Lesznej Górnej [CA30], 01.05.2012, 1♂ złowiony w dzień.

Gatunek o areale występowania ograniczonym głównie do Polski południowo-wschodniej (BUSZKO J. & NOWACKI J. 2000. *Polish entomological monographs* 1: 1–178), najbliższe stanowiska znajdują się w południowo-wschodniej Polsce, w obrębie zwartego arealu występowania, niemal 200 km od w/w miejsca (MALKIEWICZ A. 2012. *Polish Taxonomical Monographs* 19, *Biologica Silesiae*, Wrocław: 270 pp.). Poszukiwania gatunku w kolejnych latach nie przyniosły rezultatów. Gatunek nowy dla województwa śląskiego.

5. *Agrochola nitida* (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775) (Noctuidae) – Grodziec [CA41], 10.09.2012, 3 exx. do przynęty.

Gatunek nieczęsty, wykazany z 10 województw (BUSZKO J. & NOWACKI J. 2000. *Polish entomological monographs* 1: 1–178). Nowy dla województwa śląskiego.

6. *Cucullia prenanthis* (BOISDUVAL, 1840) (Noctuidae) – Grodziec [CA41], 11.07.2011, 1 gąsienica; Jaworze-Nałęże [CA41], 12.07.2011, 12 gąsienic; Grodziec oraz Jaworze-Nałęże [CA41], 30.05.2012, ponad 100 gąsienic żerujących na trędowniku bulwiastym (*Scrophularia nodosa* L.).

Gatunek w Polsce rzadki, występowanie ograniczone do obszarów górskich i podgórskich, znalezione w 3 województwach (BUSZKO J. & NOWACKI J. 2000. *Polish entomological monographs* 1: 1–178, NOWACKI J. & WĄSALA R. 2008. *Fragmenta faunistica* 4: 3–60). Po 1945 r. spotkany w woj. śląskim tylko raz - jedna gąsienica została znaleziona w latach 80. ubiegłego wieku w Beskidzie Śląskim (J. Sosiński -inf. ustna).

7. *Mormo maura* (LINNAEUS, 1758) (Noctuidae) – Grodziec [CA41], 29.08.2012, 1♀ do przynęty, leg. Ł. Skoczylas.

Gatunek podawany z 11 województw, z czego większość rekordów dotyczy okresu sprzed 1960 r. (BUSZKO J. & NOWACKI J. 2000. *Polish entomological monographs* 1: 1–178). Na obszarze obecnego woj. śląskiego był łowiony w latach 80. XX wieku w ok. Goleiszowa na Pogórzu Cieszyńskim - 4 exx. do przynęty (J. Sosiński - inf. ustna).

8. *Peridroma saucia* (HÜBNER, 1808) (Noctuidae) – Grodziec [CA41], 25.08.2012, 1 ex. do przynęty, leg. Ł. Skoczylas.

Motyl migrujący (FIBIGER 1993. Entomological Press, Soro: 230 pp), przed rokiem 2000 podawany z 11 województw (BUSZKO J. & NOWACKI J. 2000. *Polish entomological monographs* 1: 1–178), w tym także z województwa śląskiego.

Wszystkie okazy dowodowe znajdują się w zbiorze autora.

ŁUKASZ SKOCZYLAS, Grodziec Śl.
actias93@onet.eu